

D ů v o d y:

Rekursní soud posoudil věc správně po právní stránce. Oprávnění zúčtovacího ústavu k opravným prostředkům proti knihovním usnesením, jež odporují předpisu §u 9 nařízení čís. 265/22, vyplývá z §§ 1 a 4 zák. čís. 207/22, dále §§ 1, 2, 4, 7 vládn. nař. čís. 264/22, §§ 7 a 9 nař. čís. 265/22, nehledíc k příslušným ustanovením úmluvy čís. 60/26. k níž ovšem nemohl knihovní soud přihlídnouti v roce 1924. Podle §u 9 nař. čís. 265/22 zakázáno bylo konati a přijímati dnem 15. září 1922 jakékoli platy a veškerá jiná právní jednání směřující k urovnání pohledávek a závazků podle tohoto nařízení povinných soupisem. Právní jednání proti tomuto zákazu učiněná byla prohlášena neplatnými. K tomuto ustanovení, jež bylo vydáno podle zákona čís. 207/22, musí přihlídnouti i knihovní soud při rozhodování o návrzích, jimiž má býti provedeno urovnání pohledávek a závazků, ohledně nichž lze míti za to, že jsou povinny soupisem. Neměl proto povolit knihovní soud výmaz zástavního práva pro pohledávku znějící na staré kóruny rakouskouherské, ohledně které, jak bylo patrné z knihovní žádosti i kvitance, věřitelem byla osoba bydlící ve Vídni, dlužníkem pak vlastnice nemovitosti ležící v Československu, a kvitance byla datována teprve v roce 1924. Ježto československý zúčtovací ústav rozhoduje podle §u 7 vládn. nař. č. 265/22 o tom, zda pohledávka nebo dluh podléhá soupisu, měl býti i on zpraven o povolení výmazu zástavního práva pro pohledávku, když nebyla žádost zamítnuta pro nedostatek průkazu, že pohledávka nepodléhá soupisu (§ 7 (3) nař.). Z toho vyplývá oprávněnost zúčtovacího ústavu k opravným prostředkům proti knihovním usnesením, přičítám se předpisu §u 9 nař. č. 265/22, ježto jinak předpis ten pozbyl by účinnosti, pokud jde o pohledávky zajištěné knihovně. Dalšími vývody dovolacího rekursu, jimiž stěžovatelé snaží se dovoditi, že vymazaná pohledávka nepodléhá soupisu, nebo že aspoň v tomto případě nebyl zúčtovací ústav oprávněn k rekursu, ježto nedošlo ke shodě s rakouským zúčtovacím místem, nemůže se zabývati soud rozhodující v knihovní věci. Soud knihovní může se zachovati jedině podle §§ 93 až 95 kn. zák., a postačilo úplně, že nebyly v čase podání vyloučeny pochybnosti ve smyslu §u 94 č. 2 a 3 kn. zák.

Čís. 7040.

Nelze se domáhati náhrady škody na prodlevším dlužníku proto, že poklesl kurs franku v poměru k československé koruně, pakli se neznehodnotila jeho vnitřní hodnota a kupní síla.

(Rozh. ze dne 5. května 1927, Rv I 1604/26.)

Žalovaná firma měla dodati žalobci přízi za 2.162 švýc. franků, zaplacených v květnu 1920 předem. Dopisem ze dne 22. listopadu 1920 vyzval žalobce žalovanou, by dodala přízi nejdéle začátkem prosince 1920 nebo by mu dala k dispozici frankovou pohledávku. Žalovaná to-

mu nevyhověla a žalobce napotom vysoudil spór o zaplacení 2.162 švýc. franků s 8% úroky ode dne 12. května 1920. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované náhrady škody, již spatřoval v rozdílu kursu ku dni 9. prosince 1920 a ku dni placení 10. února 1926. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalobní nárok opírá se o rozdíl kursu švýcarského franku proti československé koruně, mezi záznamem ze dne 9. prosince 1920 a 10. února 1926. Jest nesporno, že tento rozdíl (13.70 Kč — 6.51 Kč) činil 7 Kč 19 h, že tedy kursovní hodnota švýcarských franků měřena na čsl. koruny v označeném mezidobí o něco více, než o jednu polovinu klesla. Nemůže býti pochybnosti o tom, že liknavý dlužník jest zavázán věřiteli nahraditi škodu, která mu vznikla poklesem měny a tím způsobeného znehodnocení dlužného peníze. Předpokladem takovéto pohledávky na náhradu škody jest podle všeobecných právních norem o povinnosti k náhradě škody, že dlužník škodu, tedy znehodnocení dlužného peníze dokáže. V tomto ohledu žalobce pouze tvrdil, a bylo také zjištěno, že hodnota švýcarského franku proti koruně čsl. klesla ve výše uvedeném čase o 7.19 Kč. Tato okolnost však není ještě o sobě důkazem znehodnocení švýcarských franků. Že švýcarský frank v označeném čase v kursovní ceně také proti jiným, zejména proti hodnotně stálým měnám poklesl, žalobce vůbec netvrdil a také nebylo to zjištěno. Že jeho kursovní cena proti koruně čsl. klesla, nemusilo se státi jeho znehodnocením, k tomu dostačila změna vnitřní hodnoty koruny československé. Okolnost, že koruna československá jest v tuzemsku zákonným platidlem, není způsobitou, by bylo jí použito jako měřítka pro vnitřní hodnotu cizozemských měn. Vnitřní cenou peněz jest podle § 988 obč. zák. hodnota kovu, kterou peníz obsahuje, nebo představuje. Jest známou skutečností, že právě švýcarský frank náleží k pevným měnovým platidlům, a že válečné a poválečné poměry zůstávají na jeho vnitřní cenu beze zvlášť pozorovatelného vlivu. Právě tato okolnost pohnula asi strany k tomu, by svým obchodům položily za základ švýcarské franky. Rozhodně byl dlužný peníz stanovený ve švýcarských francích pevným, od případného kolísání jiných měn nezávislým penízem. Také při klesání kursovní ceny proti koruně čsl. mohla kupní síla švýcarského franku v poměru k jiným valutám zůstatí nezměněna a jeho vnitřní hodnota nedotčena. Naproti tomu stoupla v řečeném mezidobí s kursem v Curychu též kupní síla koruny čsl., takže vnitřní cena stejného počtu korun čsl. dne 10. února 1926 byla vyšší než dne 9. prosince 1920 a žalobce placením dlužného mu peníze 2.162.60 švýcarských franků dne 10. února 1926 v korunách čsl., podle kursu ze dne 9. prosince 1920 na újmu žalovaného by byl obohacen. Nemohl tudíž důkaz znehodnocení švýcarských franků pokládán býti za podaný a tím i škoda, jejíž náhradu žalobce v žalobě žádá, není prokázána.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Právem zdůrazňují nižší soudové, že, kdo žádá náhradu škody, v prvě řadě musí dokázati, že škodu, jejíž náhrady se domáhá, také utrpěl, a to

že žalobce neprokázal, neboť ani netvrdil, že kurs švýcarského franku od doby dlužného plnění do doby skutečného zaplacení klesl, nýbrž založil žalobní nárok na tom, že kurs švýcarského franku se změnil proti československé koruně, která zatím v kursu stoupla. Pokud však žalobce neprokázal, že se znehodnotil, pokud se týče, že ztratil na své vnitřní hodnotě a nákupní síle švýcarský frank, obdržel v době skutečného zaplacení 2.162.66 švýcarských franků rozsudkem krajského soudu ze dne 26. ledna 1925 právoplatně jemu přisouzených plnou jistinu a škoda, kterou žalobci způsobil žalovaný prodlením vymíněného placení této dlužní jistiny, spočívá tudíž jen v úrocích žalobci zmíněným rozsudkem již přisouzených. Kdyby žalobce měl, jak míní, obdržeti v době skutečného zaplacení tolik československých korun, kolik svého času při nižším kursu československé koruny vynaložil na zakoupení švýcarských franků, byl by zřejmě neodůvodněně obohacen, neboť mohl by si za ony československé koruny při nesporném rozpětí kursu 1.370 až 651 Kč opatřiti nyní skoro jednou tolik švýcarských franků stejné vnitřní hodnoty a nákupní síly, což by znamenalo neodůvodněné rozmnožení jeho jmění na úkor žalovaného. Posoudili tudíž nižší soudové věc po právní stránce úplně správně a také v souladu s rozhodnutím nejvyššího soudu, uveřejněným ve sb. n. s. pod čís. 4114, týkajícím se případu zcela podobného. V důsledku toho nebylo ani zapotřebí, prováděti důkazy dovoláním postrádané, a nelze vytýkati řízení odvolacího soudu vadnost, protože tyto důkazy nebyly připuštěny a provedeny. Nedůvodnému dovolání, jež jinak odkazuje se na správné důvody napadeného rozsudku, nebylo proto vyhověno.

Čís. 7041.

Jde o ustanovení dědice, bylo-li v posledním pořízení po vypočtení jednotlivých věcí uvedeno, že ostatní případně určité osobě.

Škrty a opravy některých ustanovení poslední vůle nemají v zápětí odvolání ustanovení jimi nedotčených, pokud není prokázána vůle pořizovatelova, odvolati je tímto způsobem.

Škrty a změny, provedené v holografní závěti cizí rukou, neodnímají poslední vůli povahy holografní závěti.

(Rozh. ze dne 5. května 1927, Rv I 1736/26.)

K pozůstalosti po Magdaleně H-ové přihlásila se ze závěti Zdenka H-ová, ze zákona bratr zůstavitelčin František P. Byv poukázán na pořad práva, domáhal se František P. neplatnosti posledního pořízení. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení vidí žalobce v tom, že soud první stolice spatřuje ve výrazu závěti »ostatní případně mé neteři Zdeňce H-ové« její ustanovení za dědičku, a to proto, že nebylo tu použito pořizovatelkou výrazu »dědic«. Leč zákon nikde nepředepisuje, že ze závěti dědic musí býti výslovně jako takový označen (§§ 552, 553, 564 obč. zák. a contr.); nezáleží tudíž na slovech, jakými byl kdo dědicem